

JAUSMŲ KLASIKA

BEATRIZ WILLIAMS

ŠIMTAS VASARIŲ

1938 metų vasara. Skandalingas meilės
trikampis ir išduota draugystė. Tačiau viskas
nėra taip paprasta, kaip atrodo.

Good Housekeeping

BEATRIZ
WILLIAMS

ŠIMTAS
VASARIŲ

Romanas

Vilnius
2019

O, meile mano, išlikime nuoširdūs viens kitam,
Kol dar pasaulis driekiasi po mūsų kojomis
Nelyginant svajonių žemė –
Įvairialypis, nuostabus ir naujas,
Nes iš tikrųjų jis – bedžiaugsmis.
Nėra jame nei meilės, nei šviesos.
Nėra tiesos, nėra taikos.
Nėra skausme paguodos.
Tik įsibaiminę mes tūnom tamsoje,
Ten, kur nemokšiškos kariaunos grumias naktįje.

Matthew'us Arnoldas, „Doverio pakrantė“ (1867)

1

*Penktas kelias, dešimt mylių į pietus nuo Hanoverio,
Naujasis Hampšyras
1931 metų spalio*

Dartmuto amerikietiškojo futbolo stadioną nuo Smito koledžo vartų skiria šimtas dvidešimt mylių vingiuoto kelio ir Badžė važiuoja juo taip pat, kaip daro viską – su vėjeliu.

Auksiniai, oranžiniai ir purpuriniai lapai mirguliuoja skaisčiai mėlyname danguje, saulė švyti virš galvos, kurdamą apgaulingą šilumos įspūdį. Badžė išsireikalavo, kad važiuotume nuleidusios kabrioletu stogą. Tad aš žvarbstu apsigobusi vilnoniu nertiniu ir abiem rankomis prilaikau skrybėlaitę.

Badžė nusikvatoja.

– Turėtum nusiimti skrybėlaitę, brangute. Taip mėšlungiškai įsitvėrusi į jos kraštus primeni mano mamą. Tarsi ateis pasaulio pabaiga, jeigu kas nors pamatys tave vienplaukę.

Jai tenka šaukte šaukti, nes žodžius stelbia gūsingas vėjas.

– Ne dėl to! – rikteliu ir aš.

Tiesiog *mano* plaukai, išlaisvinti iš tamsios fetrinės skrybėlaitės, kelionės pabaigoje primins vėjo ištaršytą pajūrio guboją, o štai žvilgančios smulkios Badžės garbanėlės tik valiūkiškai pašokčios ir vėl tvarkingai suguls į vietas. Netgi plaukai paklūsta Badžės valiai. Bet šis paaiškinimas pernelyg sudėtingas, kad pakęščiau

velnišką jos būdą, tad metu visa tai iš galvos, ištraukiu iš skrybėlaitės smeigtukus ir nusviedžiu ją ant sėdynės greta savęs.

Badžė pasvyra į priekį ir pradeda sukiniėti radijo svirteles. Dukrą dievinantis tėvas pasirūpino, kad automobilis, madingas naujutėlaitis fordas V8, turėtų visus įmanomus patogumus, ir įteikė jį prieš mėnesį kaip išankstinę dovaną diplomo gavimo proga. Jeigu tiksliau, paskubėjo aštuoniais mėnesiais, nes kaip aklai pasitikintis gimdytojas norėjo, kad ji naudotųsi automobiliu jau paskutiniaisiais studijų metais.

„Turi retkarčiais išvažiuoti papramogauti, mažute, – pareiškė jis visas švytėdamas. – Jūs, studentės, per daug mokotės. Vien tik plušate ir visiškai nesilinksminate.“

Jis pasukiojo raktelius ant piršto.

„Ar esi tuo tikras, tėti?“ – paklausė Badžė, išplėtusi akis kaip animacinio filmuko herojė – meilutė Betė Bups.

Taip, tikrai. Tai gryniausia tiesa, nes ir aš ten buvau. Mudvi draugės nuo pat gimimo, mus teskiria du mėnesiai: ji išvydo pasaulį vasaros pradžioje, o aš pabaigoje. Kelios mūsų šeimų kartos drauge leidžia vasaras viename Rod Ailando valstijos miestelyje prie vandenyno. Ji ir širyt mane išsitempė naudodamasi ta draugyste, tais senais saitais, nors, tiesą sakant, koledže mes sukiojamės tarp skirtingų žmonių, be to, ji žino, kad manęs visiškai nedomina amerikietiškas futbolas.

Fordas kimiai suriaumoja, kai Badžė dar padidina greitį, goždamas spigius balsus, sklindančius per radiją. Aš viena ranka įsikimbu į durų rankenėlę, o kita įsiremiu į sėdynę.

Badžė vėl nusikvatoja.

– Liaukis, brangute. Aš nenoriu praleisti apšilimo. Vaikiniai baisiai surimtėja, kai prasideda žaidimas.

Galiu tik spėti, kad ji sako kažką panašaus, nes vėjas praryja du žodžius iš trijų. Aš nukreipiu akis į langą ir žvelgiu į mirguliuojančius vis labiau įsismarkaujančio rudens lapus, o Badžė toliau tarška apie vaikus ir futbolą.

Šimtas vasarų

Vėliau paaiškėja, kad mes praleidome ne tik apšilimą, bet ir ketvirtį pirmojo kėlinio. Hanoverio gatvės tuštutėlės, prie stadiono vartų nė gyvos dvasios. Tik iš tolo atsklinda prislopintas sirgalių riaumojimas ir duslūs pučiamųjų garsai. Badžė palieka automobilį vejos pakraštyje, prie ženklų STOVĖJIMAS DRAUDŽIAMAS, o aš vargstu su skrybėlaite ir smeigtukais.

– Leisk man, – sako Badžė, čiumpa iš mano sustirusių pirštų smeigtukus, nuožmiai subeda į skrybėlaite ir apsuka mane aplink. – Štai! Tu tokia *dailutė*, Lile. Ar žinai tai? Nesuprantu, kodėl vaikinai to nepastebi. Tik pažiūrėkite, kokie rausvi skruostukai. Argi tu nesidžiaugi, kad mudvi važiuojame nuleidusios automobilio stogą?

Giliai įkvepiu gryno auksalapio Naujojo Hampšyro oro ir patvirtinu: džiaugiuosi, kad mudvi važiuojame nuleidusios automobilio stogą.

Stadionas pilnut pilnutėlis, sklindinas žmonių tarsi punšo perpildytas marmurinis dubuo. Kai mudvi staiga atsiduriame atviroje, žmonėmis patvinusioje erdvėje, stabteliu apstulbinta triukšmo ir spalvų, bet Badžė nė truputėlio nedvejoja. Pačiumpa man už rankos ir tempiasi žemyn cementiniais laiptais per kelias eiles: žirgluoja per ištiestas kojas, odinius batus, žemės riešutų kevalus ir linksmai žarsto atsiprašymus. Ji, kaip visada, puikiai žino, kur eina. Tad tvirtai spausdama ranką kreipia mane reikiama linkme, kol virš nesuskaičiuojamos daugybės kepurinių ir skrybėlių nuaidi šūksnis:

– Badže! Badže Bairn!

Badžė sustoja, pasisuka į tą pusę ir žavingai pamojuoja laisva ranka.

Aš nepažįstu jos draugų. Šitų Dartmuto vaikinų, su kuriais, kiek suprantu, ji artimai bendrauja. Jie neatrodo labai susidomėję žaidimu. Tik linksmai nusiteikę kvatoja, rėkalioja, svaidosi riešutais ir laipioja per suolus. 1931-aisiais, praėjus dvejiems metams po

ekonomikos krizės, mes vis dar linksmai nusiteikę. Kilo panika, žlugo bendrovės, bet tai tik incidentas kelyje, laikinas dalykas. Didysis variklis čiaudėja, springsta, bet neatiduoda galų. Netrukus jis vėl pradės riaumoti.

1931-aisias mes neturime nė menkiausio supratimo, kas mūsų laukia toliau.

Čia beveik vien vaikinai. Badžė pažįsta daugybę vaikinų. Prie keleto glaudžiasi jų merginos, vietinės ir atvykėlės, ir visos šios merginos instinktyviai smaigsto Badžę įtariais žvilgsniais. Jos jau spėjo įvertinti aptemptą tamsiai žalią megztuką su į akis krintančia raide D ant dešinės krūties, žvilgančius tamsius plaukus ir dailutį Betės Bups veidelį. Bet neatkreipė nė menkiausio dėmesio į mano rausvus skruostus.

– Ką aš praleidau? Kaip jam sekasi? – reikliai pasiteirauja Badžė, įsitaisiusi ant suolo.

Ji sužiūra į aikštę, ieškodama akimis vaikino, su kuriuo šiuo metu susitikinėja ir dėl kurio mudvi nutrūktgalviškai atlėkėme čionai iš pat Masačusetso. Jis – Dartmuto komandos gynėjas. Badžė susitiko su juo vasarą, kai jis svečiavosi pas mūsų draugus Jūros Vaizdo miestelyje, tarsi svarbiausia Holivudo aktorių atrankos agentūra būtų parūpinusi jai tobulą partnerį: jo vasariškai mėlynos akys puikiai papildo žiemišką Badžės akių spindesį. Grehemas Pendletonas aukštas, atletiškas, žavingas ir kerimai gražus. Jis tobulas visose sporto šakose, netgi tose, kurių dar neišbandė. Man jis patinka. Negali nepatikti. Grehemas primena man auksaplaukį retriverį. O kas gi gali nemylėti auksaplaukių retriverių?

– Man atrodo, gerai, – sako vienas iš vaikinų. Jis atsėdė šalia Badžės, taip arti, kad jų kojos liečiasi, ir pasiūlo jai gabalėlį „Hershey“ šokolado. – Puikiai bėgiojo per paskutines atakas. Įveikė vienuolika jardų.

Badžė susikiša šokoladą į burną ir papplekšoja per suolą greta savęs iš kitos pusės, kur dar liko šiek tiek vietos.

Šimtas vasarų

– Sėskis greta manęs, Lile. Noriu, kad atsisėstum čia ir pasižiūrėtum į aikštę, – sako ji ir bedusi pirštu į žaidėjus priduria: – Štai jis. Dvidešimt antrasis numeris. Ar matai? Prie šoninės linijos, palei suoliuką. Jis stovi ir kalbasi su Niku Grinvaldu.

Pažvelgiu žemyn šoninės linijos pusėn. Mes arčiau aikštės, nei man iš pradžių atrodė. Susirandu akinamai baltą skaičių 22 ant plačios miško žalumo marškinėliais aptemptos nugaros. Keista matyti Grehemą su drausminančia uniforma, o ne su maudymosi kostiumu, balta teniso apranga ar dailiu flaneliniu kostiumu ir šiaudine skrybėle. Jis įsigilinęs į pokalbį su devintuoju numeriu, stovinčiu jam iš dešinės ir puse galvos aukštesniu. Juodu pasikišę po pažastimis aplamdytus odinius šalmsus, abiejų panašūs tamsūs plaukai drėgni ir sulipę nuo prakaito: tik vieno garbanoti, o kito tiesūs.

– Jis dailus, ar ne?

Badžės pečiai sujuda nuo svajingo atodūσιο.

Devintasis numeris, tas aukštesnysis garbanius, akimirksniu pakelia akis, tarsi būtų išgirdęs jos žodžius. Abu žaidėjus skiria nuo mūsų kokie penkiasdešimt jardų, ryški rudeninė saulė vainikuoja jų galvas grynu auksu.

„Nikas Grinvaldas, – pakartojau mintyse. – Kur aš anksčiau girdėjau šią pavardę?“

Jo bruožai šiurkštūs, regis, iškirsti iš to paties granito kaip stadionas, akys primerktos ir skvarbios po rūščiai surauktais antakiais. Šio vaikinio išraiška tokia išskirtinė, tokia nuožmi, tarsi jis būtų iš kito amžiaus.

Pajuntu, kad per nugarą perbėga jaudulio šiurpuliukai.

– Taip, – atsakau. – Labai dailus.

– Jo akys tokios mėlynos. Beveik kaip maniškės. Jis toks meilutis. Pameni, kaip traukė iš vandens mano skrybėlaitę praėjusią vasarą, Lile?

– O kas toks antrasis? Tas, su kuriuo jis kalbasi?

– A, Nikas? Šiaip puolėjas.

– Koks puolėjas?

– Tiesą sakant, niekuo neišsiskiriantis. Stovi ten ir padavinėja kamuolį Grehemui. O štai Grehemas – tikra žvaigždė. Šiais metais jis pelnė aštuonis įvarčius. Jis prasiverš pro bent kokią gynybą.

Grehemas taip pat pažvelgia į viršų, sekdamas Niko žvilgsnį, ir Badžė pašokusi pamojuoja.

Bet nesulaukia jokio atsako. Grehemas pasisuka į Niką ir kažką sako. Nikas turi kamuolį ir išsiblaškęs mėto jį iš vienos didžiulės rankos į kitą.

– Regis, jie dairosi kažkokio kito žmogaus, – sako Badžė ir apniukusi atsisėda.

Ji pabarbena pirštais sau per kelį ir dar labiau priglunda prie greta sėdinčio vaikino.

– Gal būtum toks malonus ir atlaužtum merginai dar šokolado?

– Imk kiek tik nori, – atsako šis ir ištisia jai plytelę.

Badžė atsilaužia gabalėlį ilgais pirštais.

– Ar juodu draugai? – klausiu aš.

– Kas? Nikas su Grehemu? Man regis, taip. Geri draugai. Atrodo, gyvena drauge. – Ji nutyla ir pasisuka į mane. – Kodėl klausai, Lile? Ką sumanei, klastūne?

– Nieko. Šiaip smalsu.

Badžė prisidengia burną ranka.

– Nikas? Nikas Grinvaldas? Iš tikrųjų?

– Tiesiog aš... Jis man pasirodė įdomus. Štai ir viskas. Nieko daugiau.

Pajuntu, kad visa iškaistu.

– Ir *ničnieko* daugiau, brangute? Pažįstu šį tavo žvilgsnį. Gali liautis dabar pat.

– Kokį žvilgsnį? – pasitikslinu vartaliodama nertinio dirželį. – Ir ką turi galvoje sakydama, kad galiu liautis dabar pat?

– Ak, Lile, mieloji. Nejau dar turėčiau aiškinti?

Šimtas vasarų

– Ką aiškinti?

– Suprantu, kad jis nieko sau, bet... – droviai nutęsia Badžė, tačiau akys išdykėliška žiba blyškiame veide.

– Bet *ką*?

– Bandai mane iškvosti, ar ne?

Tyrinėju Badžės veidą mėgindama išpėti, ką ji turi galvoje. Badžė puikiai moka mėgautis niuansais, kurie per sudėtingi mano tiesmukam protui. Galbūt Nikas Grinvaldas serga kokia nors lėtine liga, apie kurią nedera garsiai kalbėti? O gal jis jau turi merginą? Bet juk Badžei ankstesni išipareigojimai vargu ar atrodo kliūtis.

Ne, man, žinoma, visa tai nerūpi. Mano mintys nesiekia taip toli. Man tiesiog patiko jo veidas, štai ir viskas.

– Iškvosti? – nekaltai perklausiu.

– Lile, brangute, – Badžė papurto galvą, uždeda ranką man ant kelio ir nuleidusi balsą pašnibžda į ausį: – Jis gi ŽY-DAS.

Paskutinį žodį ištaria perdėtai raiškiai.

Per sirgalių minią tolydžio stiprėdamas nuvilnija džiaugsmingo pritarimo šūksnis. Priešais mus žmonės pradeda stotis ir rėkaliauti. O mano kojos tarsi priauga prie suolo.

Aš vėl nukreipiu žvilgsnį į du vaikus apačioje, tiksliau, į Niką Grinvaldą. Jis skvarbiomis erelio akimis stebi veiksmą aikštėje, stebi be galo įdėmiai, ir jo profilis atrodo it gryno aukso brūkšnys trumpai nupjautos žolės fone.

Badžė praneša man informaciją apie jį mamos, kalbančios su itin nesupratinga dukra, tonu. Ji pati, vos išgirdusi pavardę „Grinvaldas“, akimirksniu sumojo, kad tai žydiška pavardė ir kad kažkokia nematoma riba skiria jų ateitį. Badžei sunku patikėti, jog aš galėčiau nepaisyti tokių svarbių dalykų.

Nesakau, kad visiškai nepaisau. Pažįstu keletą žydaičių kole-dže. Jos gražios ir draugiškos kaip ir kitos merginos, be to, gabios mokslams. Paprastai linkusios laikytis atokiai, išskyrus vieną kitą,

skausmingai besistengiančią pelnyti į Badžę panašių panelių palankumą. Kartais klausiu savęs, ką jos veikia per Kalėdas, kai viskas aplinkui uždaryta. Ar joms išvis ką nors reiškia šios šventinės dienos? Ką jos mano apie visas tas parduodamas eglutes, dalijamas dovanas, Kristaus gimimo scenas ant kiekvieno kampo? Ar jos smaginas žvelgdamos į mūsų keistus papročius?

Tik, žinoma, niekada neišdrįsau užduoti šių klausimų joms pačioms.

O štai Badžė pagauna kiekvieną krustelėjimą ją supančioje aplinkoje, kiekvieną svetimos planetos virptelėjimą. Todėl žinovės tonu tęsia:

– Iš pirmo žvilgsnio to gal ir nepasakysi. Jo motina viena iš Nikolsono dukrų. Tai labai miela ir padori giminė, bet jos tėvas viską prarado per krizę. Ne per pastarąją, suprantama, per ankstesnę, dar prieš karą, todėl jai teko ištekti už Niko tėvo. Atrodai sutrikusi, brangute. Nejaugi nieko apie tai nežinojai? Tau reiktų dažniau žmonėtis.

Aš nieko neatsakau, tik tebežiūriu į aikštę, į du vaikus prie šoninės linijos. Ten kyla kažkoks sujudimas. Vieni žaidėjai su žaliais marškinėliais bėga iš aikštės, kiti stoja į jų vietą. Grehemas su Niku Grinvaldu užsimaukšlina šalmus ir pasileidžia prie savo komandos draugų, išsirikiavusių ant vejų. Nikas bėga lanksčiai ir grakščiai, tobulai valdydamas ilgų kojų judesius.

Badžė patraukia ranką man nuo kelio.

– Tau atrodo, kad esu siaubinga, ar ne?
 – Man atrodo, kad postringauji kaip mano mama.
 – Nenorėjau sudaryti tokio įspūdžio. Juk žinai, kad nenorėjau. Nesu *fanatiškai* nusiteikusi prieš žydus, Lile. Netgi turiu kelis draugus žydus.

Badžė atrodo truputį suirzusi. Niekada nemačiau jos suirzusios.

– Aš to ir nesakiau.

– Bet pagalvojai, – atkerta ji ir kresteli galvą. – Puiku. Neabe-

joju, kad jis pasirodys šįvakar per vakarienę. Turėsi progą pati su juo susitikti. Jis nieko sau. Prasiblaškyk, išsijudink.

– Iš ko sprendi, kad mane tai domina?

– O kodėl neturėtų dominti? Tau verkiant reikia išsijudinti, brangute. Kertu lažybų, kad jis praskaidrins tavo dienas. – Badžė vėl palinksta man prie ausies. – Tik nesivežk jo namo pas mamą, jeigu supranti, ką turiu galvoje.

– Apie ką judvi snabždatės, mergaitės? – pasmalsauja vaikinai, sėdintis Badžei iš dešinės, „Hershey“ šokolado vaikinai, ir kumšteli alkūne jai į pašoną.

– Mes niekada nepasakysime, – atšauna Badžė, pašoka, o tada priverčia pakilti ir mane. – Dabar žiūrėk, Lile. Štai mūsų pilvūzai. Kai tik prasidės žaidimas, Nikas perduos kamuolį Grehemui. Stebėk Grehemą. Dvidešimt antrąjį numerį. Pamatysi, jis prasiverš pro juos visus. Jis lyg koks *garvežys*, kaip rašoma laikraščiuose.

Badžė pradeda ploti, aš taip pat, skambios katutės primena metronomo dūžius. Aš išties žiūriu į aikštę, bet ne į Grehemą. Mano akys vis krypta į devintąjį numerį vidury žalių uniformų. Jis stovi pakėlęs galvą tiesiai už vaikino pačiame centre, kažką šaukia ir aš girdžiu jo skardų balsą net čia, dešimtoje eilėje, aidint žiūrovų aplodismentams.

Kaip tik tada žaidėjai pasklinda po aikštę. Nikas Grinvaldas kiek vėliau pajuda nuo linijos su kamuoliu rankose. Aš laukiu, kad Grehemas išsiveržtų į priekį ir Nikas perduotų jam kamuolį, kaip pranašavo Badžė.

Tačiau Grehemas neišsiveržia.

Nikas akimirką palūkuriuoja, tyrinėdamas padėtį priekyje. Jo pėdos grakščiai iš šokyje juda ant ištryptos velėnos, paskui jis užsimoja, palinksta į priekį ir kamuolys, nusprūdes nuo jo pirštų galų, pakyla į orą, o tada virš kitų žaidėjų galvų nuostabiai nuskrieja per aikštę.

Aš pasistiebiu ant pirštų ir aplinkui skardint minios riaumojimui stebiu kamuolio skrydį. Jis lekia vis tolyn tarsi maža ruda

raketa, kol aikštė virsta žaliai ir baltai apsirengusių vyrų upe, srūvančia pasitikti kamuolio.

Kažkur tolimajame upės gale išnyra rankos ir pačiumpa kamuolį iš dangaus.

Akimirksniu kyla pragariškas triukšmas.

– Jis pagavo jį! Pagavo! – plyšoja vaikinai, sėdintis šalia Badžės, ir sviedžia šokolado plytelės gabaliuką į orą.

– Ar tu matei?! – šaukia kažkas man už nugaros.

Dartmuto komandos žaidėjas puola į priekį, spausdamas kamuolį prie krūtinės, link baltais dryžiais išmarginto stačiakampio aikštės gale, o mes glebėsčiuojamės, klykiame. Skrybėlės lekia į orą, kepinti riešutai byra iš popierinių maišelių, pokši petardos, entuziastingi pučiamųjų instrumentų garsai drebina orą.

– Kaip nuostabu! – kvykiu aš Badžei į ausį. Triukšmas aplinkui toks garsus, kad beveik negirdžiu savo balso. – Nuostabu!

Širdis daužosi į šonkaulius pūtikų atliekamos melodijos ritmu. Kiekviena mano kūno ląstelė dainuoja iš džiaugsmo. Klesteliu ant suolo. Prilaikau ranka skrybėlaitės kraštą, gindamasi nuo ryškios saulės, ir bandau įžiūrėti Niką Grinvaldą ir jo nuostabią ranką.

Iš pradžių man nepavyksta jo rasti. Skubrus sukuriuojantis vyrų srautas aikštėje rimsta. Žaliomis uniformomis vilkintys žaidėjai vienas po kito renkasi prie pradinės žaidimo linijos, tarsi ji trauktų juos kaip magnetas. Ieškau akimis balto devinto skaičiaus, bet toje maišalynėje jo niekur nesimato.

Galbūt Nikas jau sugrįžo prie suolo? Valingas jo profilis neskatino manyti, kad jis būtų labai linkęs džiūgauti.

Staiga kažkuris iš Dartmuto žaidėjų kilsteli ranką ir moja šoninės linijos pusėn.

Iš ten atsiskubina du baltai apsirengę vyrai. Vienas nešasi juodą odinį lagaminėlį.

– O, ne! – šūkteli vaikinai, sėdintis greta Badžės. – Kažką sužeidė!

Šimtas vasarų

Badžė puola gražyti rankų.

– Ak, tikiuosi, kad ne Grehemą! Ar kas nors matote Grehemą? Niekaip negaliu jo surasti.

Ji įsikniaubia veidu man į petį.

Apkabiniu ją ir nukreipiu žvilgsnį į žaidėjų spūstį. Jie stovi nuleidę galvas, drebėdami, prislėgti, apsupę baltai apsirengusius vyrus. Paskui pastebiu ant žolės gulintį vyruką.

– Štai jis! Matau jo numerį! – surinka „Hershey“ šokolado vaikas. – Dvidešimt antrasis stovi šalia gulinčio vyruko. Grehemui viskas gerai, Badže.

– O, dėkui Dievui, – išspaudžia ji.

Pasistiebiu ant pirštų galų, bet ne ką težiūriu per priekyje stirksančias galvas. Tada atstumiui Badžę, užsilipu ant suolo ir vėl pasistiebiu.

Stadione tvyro mirtina tyla. Pūtikai liaujasi groti, žiūrovai nuščiūva.

– O ką tada sužeidė? – klausia Badžė.

Vaikinas irgi užsiropščia ant suolo greta manęs, tada pašoka kartą, kitą.

– Nelabai matau... ne, palaukite... O Viešpatie!

– Kas? Kas ten? – nerimastingai kvočiu.

Pati nieko nepajėgiu įžiūrėti per tuos du baltai apsirengusius vyrus, klūpančius prie kūno ant žolės, tik atlapotą odinį lagaminėlį.

– Grinvaldas, – atsako vaikas ir nušokęs nuo suolo tyliai nusikeikia. – Še tau, kad nori!

2

Rod Ailandas

1938 metai

Kikė pasiryžo išmokti buriuoti tą vasarą, nors jai dar nesukako nė šešeri.

– Tu jau mokėjai, kai buvai mano amžiaus, – pareiškė ji su neatremiama vaikiška logika.

– Mane išmokė tėtis, – bandžiau aiškinti. – O tave galėčiau išmokyti tik aš. Bet ištisą amžinybę neburiavau.

– Lažinamės, kad tai panašu į važiavimą dviračiu. Pameni, ką man sakei? Kad kartą išmokęs niekada neužmirši.

– Tai neturi nieko bendro, be to, panelės nekerta lažybu.

Kikė jau žiojosi sakyti, kad ji ne panelė, bet kaip paprastai pačiu laiku pasirodė teta Džulija, įsitaisė ant apkloto greta mūsų ir atsidususi sužiuro į riaumojančias bangas.

– Pagaliau atėjo vasara! Po tokio apgailėtino pavasario. Lile, brangute, gal turi cigaretę? Mirštu, kaip noriu parūkyti. Tavo motina griežta kaip tas prakeiktas Hitleris.

– Bet anksčiau tavęs tai niekada nesulaikydavo.

Pasiraususi pintinėje ištiesiau jai pakelį „Chesterfields“ cigarečių ir sidabrinį žiebtuvėlį.

– Sendama tampu vis nuolaidesnė. Ačiū, brangute. Tu geriausia iš visų.

Šimtas vasarų

– O aš maniau, kad vasara prasideda birželį, – įkišo savo tri-grašį Kikė.

– Vasara prasideda tada, kai aš pasakau, kad ji prasideda, ma-žute. Ak, kaip nuostabu!

Teta giliai užsitraukė, užmerkė akis ir išpūtė neįtikėtino ilgumo dūmą. Virš mūsų galvų skaisčiai švietė saulė, pirmą kartą nuo pat rugsėjo siūsdama ištis šiltus spindulius, tad teta Džulija vilkėjo savo raudonąjį maudymosi kostiumėlį, itin drąsiai apnuoginanti kojas. Atrodė pasakiškai: gražiai įdegusi po kelionės į Bermudus (su tuo naujuoju savo vyruku, kaip niurgzliai burbtelėjo mano mama, reikšdama beveik dešimčia metų vyresnės sesers nepritarimą), kaip visada, grakščiomis galūnėmis. Teta Džulija pasirėmė ant alkūnių ir kilstelėjo krūtinę į giedrą dangų.

– Ponia Hubert sako, kad cigaretės – nuodas, – pareiškė Kikė kojos pirštu kažką keverzodama ant smėlio.

– Ponia Hubert – sena niurgzlė! – atkirto teta Džulija ir dar sykį užsitraukė dūmą. – Man jas rekomendavo gydytojas. Nerasi nieko sveikesnio pasaulyje.

Kikė atsistojo.

– Noriu pašokinėti per bangas. Nešokinėjau kelis mėnesius. O gal net *metus*.

– Dar per šalta, brangioji, – paprieštaravau. – Vanduo nespėjo sušilti. Sustirsi.

– Vis tiek noriu!

Kikė įsirėmė rankomis į šonus. Pasipuošusi nauju maudymosi kostiumėliu su rauktinukais ir raudonais taškeliais, tamsiaplaukė ir tamsaus gymio, ji vėrė mane piktu žvilgsniu ir atrodė kaip mi-niatiūrinė polinezietė.

– Leisk, tegul sau maudosi, – įsikišo teta Džulija. – Ji jauna ir sveika.

– O gal geriau statyk smėlio pilį, mieloji? Gali atsinešti vandens iš vandenyno.

Aš pakėliau kibirėlį ir ištiesiau Kikei.

Ji dėbtelėjo į mane, paskui į kibirėlį svarstydamą.

– Juk tu statai puikiausias pilis, – toliau bandžiau laimę, viliojama mosuodama kibirėliu. – Parodyk man, ką moki.

Ji paėmė kibirėlį ir išmintingai atsidususi nužingsniavo paplūdimiu.

– Tau geriau išeina su ja sutarti, – pripažino teta Džulija mėgaudamasi cigarete. – Geriau nei man.

– Dievas sukūrė tave ne vaikams auginti, – atsakiau. – Tu turi kitų užsėmimų.

Ji nusikvatojo.

– Cha! Tu teisi. Aš moku liežuvauti kaip niekas kitas. Beje, kad jau apie tai prakalbome, ar girdėjai, kad Badžė ketina šią vasarą prikelti naujam gyvenimui senąjį savo tėvų vasarnamį?

Vandenynas atginė link kranto stipresnę už kitas bangą. Stebėjau, kaip ji vis didėjo šiaušdama keterą, kol galiausiai lūžo ir pasklido baltais purslais iš dešinės į kairę. Riaumojimą išgirdau po akimirkos. Pačiupau iš tetos Džulijos cigaretę, godžiai užsi-traukiau, tada pamaniau, ką, po velnių, aš čia darau, ir pagriebiau pakelį.

– Tavo motina sakė, kad juodu atvyksta ateinančią savaitę. Jis, žinoma, galės atvažiuoti tik savaitgaliais, bet ji praleis čia visą vasarą.

Teta Džulija pakėlė veidą ir krestelėjo plaukus. Jie sutvisko saulėje auksu, man nepavyko įžiūrėti nė vienos žilos gijos. Mano mama tvirtina, kad teta juos dažo, bet nė vieni žmogaus sukurti dažai negalėtų suteikti jiems tokio saulės bučinius primenančio atspalvio. Regis, pats Aukščiausiasis pritaria tetos Džulijos pasirinktam gyvenimo būdui.

Tolėliau, prie kranto linijos, Kikė sulaukė, kol banga lyžtelėjo smėli, ir panardino kibirėlį. Vanduo sūkuriavo jai palei kojas, versdamas šokinėti ir laigyti. Ji atsisuko ir priekaištingai sužiuro

Šimtas vasarų

į mane, o aš tik patraukiau pečiais primindama: juk perspėjau – negalima.

– Nieko nepasakysi?

– Nekantrauju vėl ją pamatyti. Tiek metų prabėgo.

– Na, dabar ji turi pinigų. Todėl gali sutvarkyti šią seną vietą. Tau reikėjo pamatyti vestuves, Lile.

Teta Džulija švilptelėjo. Ji, žinoma, dalyvavo tose vestuvėse. Nė vienas panašus renginys aukštuomenės rate nelaikomas sėkmingu, jeigu jame nepasirodo Džulija van der Val, kurios mergautinė pavardė Šuler, Niujorko dienraščiuose vadinama paprasčiausiai Džulija, su vienu iš savo dažnai besikeičiančių dūsautojų.

– Dėkui. Skaičiau apie jas laikraščiuose.

Aš išpūčiau dūmų debesį.

Teta Džulija bakstelėjo man kojos pirštu.

– Tai praeitis, bangute. Viskas į gera. Argi ne to stengiausi tave išmokyti pastaruosius šešerius metus? Šiame pasaulyje gali pasikliauti tik savimi ir savo šeimos nariais, nors ir pastaraisiais ne visada.

Ji užgesino cigaretę smėlyje ir atsigulė ant apkloto.

– Gal kartais turi savo pintinėje viskio ar ko nors panašaus?

– Ne.

– Taip ir maniau.

Kikė klampojo per smėlį link mūsų su sklidinu kibirėliu vandens, besitaškančiu į šalis. O aš dėkojau Dievui už Kikę. Badžė gali turėti viską pasaulyje, bet ji neturi Kikės. Tamsiaplaukės išstypusios mergaičiukės, žvairakiuojančios į mudvi su teta.

Teta Džulija vėl pasirėmė ant alkūnių.

– O apie ką dabar mąstai? Girdžiu, kad tavo galva net braška nuo minčių.

– Tiesiog žiūriu į Kikę.

– Žiūri į Kikę. Štai kur tavo bėda.

Teta atvirto ant nugaros ir prisidengė veidą ranka.

– Pavertei tą vaiką savo gyvenimo prasme. Tik pasižiūrėk į save. Tiesiog gėdinga, kad leidi sau taip atrodyti. O kas per plaukai? Jau geriau nusiraučiau savuosius, nei taip apsileisčiau.

– Kaip matau, esi taktiška kaip visada.

Užgesinau pusiau surūkytą cigaretę ir plačiai išskėčiau rankas, norėdama apkabinti Kikę, kuri pastačiusi kibirėlį pripuolė prie manęs. Jos saulėje įkaitęs glotnus kvepiantis jūra kūnas spurdėjo mano glėbyje. Įsikniaubiau į tamsius plaukus ir kvėpiau vaikišką aromata. Kodėl suaugusieji nekvepia taip saldžiai?

– Turėsi man padėti, – pareikalavo Kikė.

Ji išsprūdo iš glėbio, pasiėmė kibirėlį ir pradėjo atsidėjusi pilti vandenį ant smėlio. Praėjusią vasarą mudvi pastatėme paplūdimyje ištisą pilių archipelagą. Toji ambicinga statybų programa pelnė mudviem triumfą kasmet pirmąjį rugsėjo pirmadienį Jūros Vaizdo miestelyje vykstančioje Smėlio pilių fajerijoje.

Štai tokius dalykus mudvi darome Jūros Vaizdo miestelyje.

Aš leidausi Kikės pakeliama nuo apkloto ir atsiklaupiau greta jos ant smėlio. Ji įbruko man kastuvėlį ir liepė kasti smėlį.

– Kask, Lile, kask, tai turi būti *tikras* vandens pripildytas griovys.

– Mums nepavyks iškasti tokio griovio taip toli nuo jūros, – paprieštaravau.

– Leisk vaikui pasidžiaugti, – pareiškė Kikė.

– Ir kokį drabužį tu vilki? Kas čia per *bjaurastis*? Negi neturi maudymosi kostiumėlio? – nerimo teta Džulija.

– Tai ir yra maudymosi kostiumėlis.

– Apsaugok, Viešpatie! Negi leisi, kad Badžė Bairn pamatytų tave tokią?

Tylėdama nuožmiai bedžiau kastuvėlį į pradėtą rausti griovį.

– Juk ji jau ne Bairn, ar ne?

– Aha. Ar kaltini ją dėl to?

Aš lioviausi kasti ir susidėjau rankas ant kelių, pridengtų tankiu juodu medvilniniu maudymosi kostiumėliu.

Šimtas vasarų

– Kas draudžia Badžei tekėti? Gali sau tekėti kiek tinkama.

– A, suprantu. Mes vėl grįžtame į praeitį? Kur tos nelemtos cigaretės? Man reikia dar vienos.

– Vaikas gali jus išgirsti, – perspėjo mudvi Kikė.

Ji apvertė savo kibirėlį, išpurtė smėlį ir netrukus pilis pasipuošė tobulu bokšteliu.

– Nuostabu, mieloji.

Aš prikasiau krūvą smėlio, kad pastatyčiau gynybinę sieną greta bokšto. Ir akimirką padelsiau svarstydama, ar esu pakankamai pikta, kad padaryčiau šią sieną dantytą.

Teta Džulija pasirausė mano krepšyje ieškodama cigarečių pakelio.

– Argi aš liepiu tau pasilaidoti šešeriems metams ir tapti mergaitei mama? Ne, neliepiu. Atvirkščiai, raginau bent truputį pagyventi sau. Suteikti sau bent šiek tiek džiaugsmo.

– Kikei manęs reikėjo.

– Tavo mama galėjo kuo puikiausiai ja pasirūpinti.

Mudvi su Kike priekaištingai sužiurome į tetą Džuliją. Ji susirado cigaretę, įsikišo tarp ryškiai raudonų lūpų ir pradėjo apgrai-bomis ieškoti žiebtuvėlio.

– Ko spoksote? – pasiteiravo iš pradžių dėbtelėjusi į mane, paskui į Kikę. – Na, gerai, gerai, – sutiko ir prikišo žiebtuvėlį prie cigaretės. – Bet tu galėjai nusamdyti auklę.

– Vaikas nenori, kad jį augintų auklė, – įsiterpė Kikė.

– Mama ir taip turėjo ką veikti su visais tais savo labdaros projektais, – atrėmiau aš.

– Labdaros projektais, – pakartojo teta Džulija tokiu tonu, tarsi tai būtų nešvankūs keiksmožodžiai. – Jeigu paklaustum manęs, nors niekada to nedarai, pasakyčiau: blogas ženklas, kai moteris praleidžia daugiau laiko rūpindamasi našlaičiais nei savo šeimos nariais.

– Ji prižiūri tėtį, – paprieštaravau.

– Nejaugi? Ar ir šiuo metu tai daro?

– Dabar vasara. O vasarą mes visada išvykstame į Jūros Vaizdo miestelį. Tėtis taip nori.

Teta Džulija nekantriai šnarpštelėjo.

– O ar kas nors jo paties klausė, ko jis nori?

Įsivaizdavau savo tėvą senoviškame kambaryje, žvelgiantį į sirtas knygu, teikiančią jam tokį didžiulį malonumą.

– Negražu taip kalbėti, teta Džulija.

– Gyvenimas per trumpas, kad sakytume tik gražius dalykus, Lile. Bėda ta, kad tu vėjais leidi savo gyvenimą. Kiekvienam žmogui jaunystėje tenka nusivilti. Dievas mato, ir man keletą kartų taip nutiko. Turi susiimti. Žengti pirmyn. – Ji pasiūlė cigaretę ir man, aš papurčiau galvą. – Leisk patrupinti tau plaukus šį vakarą ir truputį iškarpyti. Paskui padažyti lūpas.

– O, sutik, Lile! – puolė prašyti Kikė. – Tu atrodysi nuostabiai! Ar aš galėsiu tau padėti, teta Džulija?

– Nekalbėk kvailysčių, – nukirtau. – Čia mane visi pažįsta. Jeigu tu padažysi man lūpas, jie neįsileis manęs į klubą. Dėl ko turėčiau puoštis? Dėl ponios Hubert? Ar dėl Loklių seserų?

– Gal pas ką nors atkaks pasisvečiuoti savaitgaliui koks nors nevedęs vyras.

– Tada tu nusitempsi jį gerti džino su toniku anksčiau, nei aš spėsiu bakstelėti tau skrybėlaitės smeigtuku į pašonę.

Teta Džulija tik numojo ranka ir išleido srovelę dūmų.

– Skautės dorovingumas.

– Na, man regis, tu pati dabar elgiesi kaip tikra skautė. Tai juokinga.

– Lile, mieloji, leisk man tai padaryti. Man reikia kuo nors užsiimti. Tu negali nė įsivaizduoti, kaip čia nuobodu.

– Tai kodėl atvažiavai?

Teta Džulija apsikabino rankomis kelius ir sužiuro į vande-

nyną. Truputis cigaretės pelenų nubiro ant smėlio. Vėjas taršė jai plaukus, bet tik pačius galiukus.

– Na, tai toks savotiškas triukas. Supranti? Kiekvienais metais pradingti kelioms savaitėms. Be to, netgi aš neišdrįščiau atsivežti savo draugužio į Jūros Vaizdo miestelį. Ponia Hubert iki šiol negali man atleisti už skyrybas. Nieko nepasakysi, miela senutė.

– *Nė vienas iš mūsų* negali atleisti tau už skyrybas. Piteris toks šaunus.

– Pernelyg šaunus. Jis nusipelnė geresnės už mane, – teta Džulija pakilo ir numetė nuorūką ant smėlio. – Taigi sutarta. Aš imsiuosi tavęs šį vakarą.

– Nepamenu, kad būčiau sutikusi.

Tetos Džulijos lūpose suspindo akinama šypsena, kurią taip dievina Niujorko dienraščiai.

Dabar jai jau arti keturiasdešimties ir aplink akis susimetė viena kita raukšlėlė. Bet niekas nepastebi jų, kai mato šią pavergiančią šypsena.

– Brangute, – atkirto ji, – o aš nepamenu, kad būčiau prašiusi tavęs leidimo.

Gyvenimas Jūros Vaizdo miestelyje sukosi aplink klubą, o klubo – aplink ponią Hubert. Jeigu paklaustumėte bet kurio miestelio gyventoją, kodėl taip yra, jus tik nuvertų nuostabos kupinu žvilgsniu. Ponia Hubert nugyveno tokį gražų amžių, kad niekas nė neprisiminė, kada prasidėjo jos karaliavimas. O turint galvoje jos geležinę sveikatą (anot mano mamos, tiesiog nepadoru, kad ji niekada neprisėda per vakarėlius), niekas nedrįso spėlioti, kada jis pasibaigs. Ji buvo mūsų vasarų karalienė Viktorija, išskyrus tą aplinkybę, kad niekada nedėvėjo juodų drabužių ir stirksodavo tokia tiesi ir laiba kaip pražilęs gegužės medis.

– Lile, brangute, – paklausė ji, pakštelėjusi man į skruostą. – Ką tu šįvakar pasidarei savo plaukams?

Aš pasitaisiau kuodą.

– Teta Džulija pasirūpino mano šukuosena. Norėjo pakirpti plaukus, bet aš neleidau.

– Gera mergaitė, – pagyrė ponia Hubert. – Niekada neklausyk išsiskyrusios moters patarimų dėl išvaizdos. Kike, širdelė, – ji pri-tūpė prie mergaitės. – Ar pasižadi ši vakarą būti gerutė? Jeigu ne-būsi, aš balsuosiu prieš tavo kandidatūrą. Klubui gali priklausyti tik jaunos *panelės*, tiesa?

Kikė pakibo poniai Hubert ant kaklo ir kažką pašnabzdėjo į ausį.

– Labai gerai, – pagyrė ponia Hubert. – Bet tik tada, kai tavo mama nematys.

Aš grįžtelėjau į mamą ir tetą Džuliją, kurios stabtelėjo vestibiu-lyje pasikalbėti su sena pažįstama.

– Ar ši vakarą sėdėsite verandoje? Vakaras toks puikus ir šiltas.

– Kai tokia bangų mūša? Nemanau. Mano klausa jau ne tokia kaip anksčiau.

Ponia Hubert paskutinį kartą paplekšnojo Kikę ir grakščiai pakilo kaip artrito kamuojama žirafa.

– Galite eiti. Nors ne. Palaukite minutėlę. Noriu tavęs kai ko paklausti, Lile.

Ji suėmė man už alkūnės ir prisitraukė arčiau. Taip arti, kad galėjau užuosti rožių žiedlapių kvėpalų aromata ir įžiūrėti biria pudrą giliose veido raukšlėse.

– Tu, suprantama, girdėjai apie Badžę Bairn.

– Girdėjau, kad ji nusprendė suteikti naują gyvastį senam savo tėvų vasarnamiui, – ramiai atsakiau.

– Ir ką tu manai apie tai?

– Seniai laikas. Toks mielas namas. Tiesiog gėdinga, kad taip ilgai stovi tuščias.

Porceliano mėlynumo ponios Hubert akys visiškai neprarado skaistumo nuo to laiko, kai ji pirmą kartą pliaukštelėjo man per subinę, nes išvedžiau ją iš kantrybės ruošiantis Liepos ketvirtosios paradui. Tada buvau maždaug Kikės amžiaus. Dabar ji vėl tyrinėjo mane šiomis spindinčiomis akimis ir nors jos žvilgsnis jau seniai nebekėlė man drebulio, vis dėlto beveik pasiekė tikslą.

– Sutinku, – galiausiai pareiškė ponja Hubert. – Seniai laikas. Tikiuosi, ji nepridarys tau rūpesčių, Lile. Ši mergelė visada pridaro bėdų kaip kokia išpaikinta kambarinė kalytė.

– O, aš susitvarkysiu su Badže. Dar pasimatysime, ponja Hubert. Noriu pavaišinti Kikę imbieriniu alumi.

– Aš gausiu imbierinio alaus?! – sukrykštė Kikė ir nusekė pasakui mane prie baro.

– Taip, šįvakar gausi. Džino su toniku, – pasakiau baro padavėjui, – ir imbierinio alaus jaunajai panelei.

– Kuris gėrimas kuriai? – gudriai pasiteiravo padavėjas ir pamerkė akį.

Atrodė panašus į koledžo studentą.

Jis ėmėtė vyšnią į Kikės alų ir laikydama jos rausvą delną savaime aš iš lėto pasukau į verandą laukti, kol prie mudviejų prisijungs mama su teta Džulija.

Apačioje paplūdimyje didžiulės bangos dužo į stačias uolas. Kai padėjau savo taurę ir pasirėmiau ant medinio vėjų nugairinto turėklo, nuogas rankas ir kaklą pradėjo it adatėlėmis badyti sūrūs purslai. Suknelę šiam vakarui man išrinko teta Džulija. Buvau priversta šiek tiek jai nusileisti, kad išvengčiau žadėtojo plaukų kirpimo, ir nors teta virkavo dėl storos medvilnės ir gėlėtų raštų, vis dėlto nusprendė, kad tai geriausias pasirinkimas iš mano prastų drabužių, tik trūkstelėjo iškirptę žemyn, kiek tik buvo įmanoma.

– Rytoj pat mes atsikratysime viso šito šlamšto, – pagrasino ji. – Sudeginsime viską. Nuo šiol nenoriu matyti nė vienos gėlės ant tavo apdarų, Lile. Nebent vieną didelę gerberą. Raudoną gerberą

plaukuose. Virš ausies. Atrodys nuostabiai. Tegul tik čia pasirodo Badžė. Ta velnio nešta ir pamesta Badžė.

Kikė staiga išniro tarp mano rankų, atsirėmusi į verandos turėklus sužiuro į mane ir timptelėjo už suknelės.

– Kas tokia toji Badžė Bairn? – pasiteiravo ji. – Ar toji Badžė tikrai tokia pavojinga, kaip atrodo poniai Hubert?

– Neturėtum klausytis suaugusiųjų pokalbių, mieloji.

Kikė gurkštelėjo imbierinio alaus ir teatrališkai apsidairė aplinkui.

– Bent aš nematau čia daugiau nė vieno vaiko. O tu?

Taip, ji, žinoma, teisi. Vienas Dievas nežino, kodėl manoji karta, kitaip nei visos ankstesnės, nepratęsė tradicijos leisti laiką savo tėvų vasarnamiuose Jūros Vaizdo miestelyje. Kadaisė siauri takeliai ir teniso kortai būdavo pilni rėkujančių vaikų ir paniurusių paauglių, burlaiviai vos tilpdavo į priekplauką, o Liepos kekvirtosios girliandos būdavo išgrobstomos su kontrabandininkų nekantrumu. Aš niekaip negaliu suprasti, kodėl taip nutiko. Tie dalykai, kurie skatino mane sugrįžti į Jūros Vaizdo miestelį kiekvieną vasarą – mielas senamadiškumas, pastovumas, iš karklų vytelių pinti baldai, nuo sūraus vandens sudrėkę apmušalai, – visus kitus kažkodėl ginė šalin. Čia, Jūros Vaizdo miestelio klube, išties nepatenkinsi troškimo sublizgėti aukštuomenės prabanga. Prohibicijos laikais alkoholį jame pakeitė limonadas, o dabar savo deramą vietą vėl užėmė džinas su toniku. Bet visa jaunuomenė pasitraukė.

Išskyrus mane.

Taigi šįvakar Kikė buvo jauniausia klubo narė, o aš antra pagal amžių ir mudvi stovėjome čia, verandoje, ankstyvą pavakarę, žvelgdamos į dūžtančias bangas, nes neturėjome kur daugiau eiti. Bet man tai nekliuvo. Būna ir daug blogesnių vietų leisti laiką. Veranda juosė visą klubą, iš vienos pusės nuo jos akims vėrėsi ilgas kelias, o iš kitos – visas miestelis, vasarnamis po vasarnamio,

Šimtas vasarų

su prieangių žibintais, mirkčiojančiais palei vandenyną. Man šis vaizdas tiesiog įaugo į kraują. Toks saugus. Tarsi mano šeima. Tarsi mano namai.

Kikė dar kažką pasakė ir dar viena banga atsidauzė į krantą apačioje, bet kažin kaip per visus šiuos garsus mano ausis labai aiškiai pasiekė automobilio variklio ūžesys, dar anksčiau, nei pats automobilis išniro iš už posūkio spirale vingiuojančiame kelyje.

Vėliau negalėjau pasakyti, kodėl iš visų automobilių, tą vakarą važiuusių į Jūros Vaizdo miestelio klubą, taip aiškiai išgirdau kaip tik aną. Aš netikiu likimu, nepasižymiu nei ypatingu išvalgumu, nei nuojauta. Taigi tai, kad mano ausis pasiekė būtent to automobilio variklio ūžesys, kai jis išniro iš už posūkio, galiu paaiškinti nebent atsitiktinumu. Vėliau jis dar kiek paužė tuščia eiga prie įėjimo į klubą, o tada aš labai aiškiai išgirdau Badžės Bairn balsą. Savaite anksčiau, nei tikėjaisi. Gryname ore suskardo aukštas skambus juokas. Jam antrino žemesnis vyriskas.

Priminiau sau, kad ji daugiau ne Badžė Bairn. Tik tiek galėjo pasiūlyti mano įsibaiminęs protas.

Čiupau savo taurę ir nutvėriau Kikei už rankos.

– Kokios šaltos tavo rankos! – šūktelėjo ji.

Nusiskubinau prie mėlynai dažytų pakopų, vedančių apačion, į paplūdimį.

– Eime pasivaikščioti,

– O mano imbierinis alus?!

– Vėliau užsakysiu tau dar vieną.

Mudviem leidžiantis laiptais aš godžiai tuštinau džiną su toniku. Turėjau prilaikyti ilgos suknelės palanką, kad neparpulčiau. Kol pasiekėme apačią, taurėje nebeliko nė lašelio. Atsargiai pastačiau ją ant pačios paskutinės pakopos krašto, kad niekas netyčiom neužmintų.

– Ar dar kas nors prisidės prie mūsų? – pasidomėjo Kikė, strakaliodama greta manęs.

Ją be galo džiugindavo bet koks nukrypimas nuo pabodusios rutinos.

– Ne, ne. Tik mudvi trupučiuką pasivaikščiiosime. Aš noriu... – nutilau pajutusi, kad džinas jau spėjo apsukti galvą. – Aš noriu pasižiūrėti, kaip klubo šviesos atrodo iš paplūdimio pakraščio.

Toks paaiškinimas puikiai pakurstė šešiametės vaizduotę.

– Tada lekiam! – paragino ji ir kilstelėjo aukštyn mudviejų su-
nertas rankas.

Jos plokščiapadžiai batai slydo smėliu it sviestu, o mano aukš-
takulniai klimpo kas žingsnis. Tad po šimto jardų aš jau vos įsten-
giau atgauti kvapą.

– Sustokime čia, – paprašiau.

Kikė trūktelėjo man už rankos.

– Bet mes dar nepriėjome paplūdimio pakraščio!

– Jau esame gana toli. Be to, turime sugrįžti, kol mama su teta
Džulija dar nepradėjo mūsų ieškoti.

Kikė nepatenkinta suniurzgė ir klestelėjusi ant smėlio ištiesė
kojas į vandenį.

– O, Lile! – staiga aiktelėjo ji. – Tik pažiūrėk, kokia kriauklė!

Kikė pačiuopo spiralės formos kriauklę, kuri per stebuklą išliko
neapgadinta.

– Ar matai?! Gegužė – geras laikas kriauklių ieškotojams. Dar
niekas nieko neišrinko. Mes išgelbėjome ją.

Aš nusispyriau batelius. Smėlis lindo į tarpupirščius. Visai arti
putojo viliojantys vandenys. Potvynis beveik pasiekė aukščiausią
tašką. Žvelgiau į plačiai besiritančias bangas, kol kvėpavimas išsi-
lygino, širdis paliovė daužytis. Galugerklyje jutau keistą kartumą,
džino suaudrintas protas pakauzdėjo, kad tai gėdos skonis.

Taip, išties. Tiek sykių vėl ir vėl įsivaizduodavau šį netikėtą
susitikimą, svarstydavau, kaip elgsiuosi, kokius protingus dalykus
sakysiu, kaip atlošiu galvą nebyliai rodydama savo pranašumą.
Lygiai kaip teta Džulija.

Šimtas vasarų

Ir, užuot taip pasielgusi, pasprukau.

– Ar galiu nusiauti ir paieškoti daugiau kriauklių vandenyje? – paklausė Kikė.

Pažvelgiau į ją. Ji išdėliojo tamsias moliuskų geldeles aplink kriauklę tarsi maldininkus palei šventyklą.

– Ne, brangioji. Turime grįžti.

– O aš maniau, kad mes einame pasižiūrėti šviesų.

– Taip, bet jos matyti ir iš čia. Gražu, ar ne?

Kikė pasisuko į klubo pastatą, stūksantį virš paplūdimio. Žėrintis visomis šviesomis jis ruošėsi saulėlydžiui. Vėjų nublukintos pilkos stogo malksnos labai derėjo prie smėlio. Vakaruose saulė grimzdo į nuauksintus debesis virš stogo kraigo.

– Taip, gražu. Mums pasisėkė, kad kiekvieną vasarą čionai atvažiuojame, tiesa?

– Labai pasisėkė.

Paplūdimyje girdėjosi balsai, per daug tolimi, kad atskirtum. Aš jaučiausi nepakeliamai bjauriai dėl savo bailumo. Jeigu Kikė žinotų, jeigu suprastų, jai būtų gėda dėl manęs. Kikė niekada nebėga nuo iššūkių.

Paėmiau jai už rankos.

– Eikime atgal.

Kol mudvi vėl pasiekėme verandą, aš viską suplanavau: saugiai pasirinksiu staliuką šiame tolimajame klubo kampe, apsaugotame nuo aplinkinių žvilgsnių. Tada pasiūsiu Kikę paieškoti mamos ir tetos Džulijos, o pati išpėsiu klubo vadybininką, kad ši vakarą valgysime viduje, nes vandenynas pernelyg audringas ir mama nenorėtų žvarbti verandoje.

Po vakarienės, kai mums vis dėlto teks pereiti per verandą, sveikinantis su nuolatiniais lankytojais, Badžės staliuką pasieksiu jau nusiraminusi, užliūliuota įprastų rankų paspaudimų, komplimentų giriant naujas šukuosenas ir sukneles, užuojautų dėl mus neseniai palikusių senųjų klubo narių užlaikymo aikštiniui.

JAUSMŲ KLASIKA

Gegužės pabaigoje Niujorko aukštuomenės atstovė Lilė Dein atvyksta į idilišką Jūros Vaizdo miestelį ant Atlanto vandenyno kranto Rod Ailando valstijoje. Ji viliasi per ramų vasaros sezoną tarp nuo vaikystės pažįstamų žmonių ir mielų ritualų galutinai užsigydyti vis dar tebesopančias širdies žaizdas.

Tačiau vos prasidėjusi idilė baigiasi, kai miestelyje netikėtai pasirodo jauna sutuoktinių pora.

Nikas ir Badžė Grinvaldai – buvęs sužadėtinis ir buvusi geriausia draugė – tarsi vaiduokliai išnyra iš Lilės praeities. Jų atvykimas pakursto gaudus Jūros Vaizdo miestelio bendruomenėje, kurioje visi nuo neatmenamų laikų viską žino vieni apie kitus...

Slenkant kaitrioms vasaros dienoms ima aiškėti, kad saitai, jungiantys Lilę ir Niką, tebėra labai tvirti ir pinklūs. Nepaisydami nei skaudžių paslapčių, nei moralinių įsipareigojimų juodu neįstengia atsispirti, regis, seniai palaidotoms svajonėms.

Puikiai perteikta nuo kaitros padūmavusių dienų, šurmulingų vakarėlių ir tingių popiečių paplūdimyje atmosfera. O kur dar romantika, prarasta meilė ir nelemtos šeimos paslaptys...

USA Today

